



**Parks of the Dinarides**  
– network of protected  
areas of the Dinarides  
Bul. Radoja Dakića,  
Lamela C - ulaz 1,  
81 000 Podgorica  
Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarcparcs.blogspot.com>

# **Parkovi Dinarida - mreža zaštićenih područja Dinarida**

## **PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN ZA 2016**

### **Uvod**

Mrežu Parkova Dinarida čini više od 50 zaštićenih područja iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Kosova, Makedonije, Slovenije i Srbije. Službena asocijacija "Parkovi Dinarida - mreža zaštićenih područja Dinarida" osnovana je u Podgorici krajem 2014. godine, a sjedište mreže je u Podgorici.

Inicijativa o formiranju regionalnog saveza zaštićenih područja na prostoru zemalja Dinarskog luka jedan je od rezultata koji su proizašli iz projekta „Parkovi Dinarskog luka“. Implementator ovog projekta bila je Svjetska organizacija za zaštitu prirode WWF. Takođe, decembra mjeseca 2013. godine, države Dinarskog luka u Budvi (Crna Gora) potpisale su sporazum pod nazivom *Big Win II*, koji predstavlja nastavak prethodnog *Big Win* dogovora koji je postignut 2008. godine, na devetoj CBD Konferenciji u Bonu (Njemačka). Zvaničnim usvajanjem dokumenta u Budvi 2. decembra 2013., zemlje potpisnice, odnosno njihova nadležna ministarstva su se obavezale da će zajedno raditi na jačanju procesa planiranja u zaštiti prirode, kao i valorizovanju ekonomskih vrijednosti svog prirodnog bogatstva, te na temelju tih vrijednosti raditi na jačanju modela za održivo finansiranje zaštićenih područja u regiji i zajedničkog rada na ukupnom unapređenju zaštićenih područja na prostoru Dinarskog luka. Ovaj dokument su uz posredovanje WWF i IUCN potpisali ministri i predstavnici ministarstava zaduženih za oblast životne sredine sledećih država: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Kosovo<sup>1</sup>, Makedonija, Slovenija i Srbija.

Parkovi Dinarida - mreža zaštićenih područja Dinarida ima za cilj da svojim djelovanjem iskaže i realizuje zajednički interes za unapređenje zaštite prirode i održivog razvoja i pospiješi saradnju između zaštićenih područja zemalja Dinarskog luka. Ta saradnja se primarno odnosi na unapređenje prirodnih i kulturnih vrijednosti zaštićenih područja Dinarida, njihovu promociju i podršku i primjenu dobrih praksi održivog razvoja i upravljanja.

Organizacija Parkovi Dinarida - mreža zaštićenih područja Dinarida posebno podržava:

- politiku usmjerenu ka razvoju i napretku zaštićenih područja;
- unapređivanje međusobne komunikacije članova organizacije;
- koordinaciju međunarodnih i nacionalnih projekata.

Strateške teme rada mreže su: izgradnja mreže zaštićenih područja; zaštita prirodnih vrijednosti; unapređenje saradnje sa lokalnim stanovništvom i održivi razvoj i komunikacija i PR.

---

\*UNSCR 1244/99



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarcparcs.blogspot.com>

<b>Strateška tema: 1. IZGRADNJA MREŽE ZAŠTIĆENIH PODRUČJA</b>			
<b>Okvirni budžet</b>		<b>43700,00 EUR</b>	
<b>Izvori finansiranja</b>		<b>Projekat PA4NP (WWF Adria) Članarina JPNPCG</b>	
<i>Cilj: 1.1. Kadrovska i tehnička osposobljenost Parkova Dinarida – mreže zaštićenih područja Dinarida za efikasno obavljanje svoje djelatnosti</i>			
	<b>AKTIVNOST</b>	<b>OPIS</b>	<b>INDIKATOR</b>
<b>1.1.1</b>	<b>Angažovanje ljudskih resursa</b>	Dvije osobe će biti zaposlene kao osoblje Mreže, dok će dvije osobe biti angažovane kao učešće JPNPCG.	Dvije osobe zaposlene u Parkovima Dinarida; 2 osobe angažovane za rad na projektu kao doprinos JPNPCG.
<b>1.1.2</b>	<b>Nabavka materijalno - tehničkih sredstava</b>	Izvršice se nabavka i dopuna materijalno-tehničkih sredstava neophodnih za rad.	Izvršena nabavka kompjutera, skenera i ostale kancelarijske opreme
<b>1.1.3.</b>	<b>Obezbeđivanje režijskih troškova za rad kancelarije</b>	Za rad kancelarije biće pokriveni troškovi struje, telekomunikacija, interneta i ostali režijski troškovi.	Pokriveni režijski troškovi.
<b>1.1.4.</b>	<b>Kadrovska, stručno i organizaciono osposobljavanje osoblja za kvalitetno izvršavanje aktivnosti Mreže</b>	U okviru realnih mogućnosti, podržaće se stručna usavršavanja zaposlenih kroz seminare, kurseve, konferencije, studijske razmjene, radionice.	Broj osoba koje su uključene u programe obuka; broj obuka.
<b>1.1.5.</b>	<b>Podrška naučno-stručnim istraživanjima</b>	Pružice se logistička podrška svim zainteresovanim institucijama i pojedincima u naučno-istraživačkom radu koji doprinosi zaštiti i valorizaciji zaštićenih područja.	Broj institucija i pojedinaca kojima je pružena podrška u istraživanjima.

*Cilj: 1.2. Umrežavanje zaštićenih područja regiona*

<b>1.2.1.</b>	<b>Organizovanje godišnjeg sastanka Skupštine i Upravnog odbora Parkova Dinarida</b>	Organizovaće se godišnji sastanak Skupštine i Upravnog odbora posvećen procesima donošenja odluka, planiranju i izvještavanju o napretku.	Održan sastanak Skupštine i Upravnog odbora Parkova Dinarida.
<b>1.2.2.</b>	<b>Organizovanje edukativnih događaja u cilju stručnog osposobljavanja osoblja zaštićenih područja članica Mreže</b>	U okviru realnih mogućnosti organizovaće se radionice, treninzi, seminari, studijske razmjene za osoblje iz zaštićenih područja Mreže.	Broj održanih naučno-stručnih skupova.
<b>1.2.3.</b>	<b>Organizovanje naučno-stručnih skupova</b>	U okviru realnih mogućnosti organizovaće se radionice, treninzi, seminari, studijske razmjene za osoblje iz zaštićenih područja Mreže.	Broj održanih edukativnih događaja.

*Cilj: 1.3. Finansijska održivost Parkova Dinarida*

<b>1.3.1.</b>	<b>Razvijanje projektnih ideja i priprema projektnih aplikacija</b>	Članice Mreže mogu svoje ideje i inicijative za projekte poslati kancelariji Parkova Dinarida u svrhu stvaranja zajedničke baze projektnih ideja. U okviru ove aktivnosti će se takođe prikupljati sredstva za nove projekte na ad hoc bazi, u zavisnosti od raspoloživih fondova i potreba članica mreže.	Broj prikupljenih projektnih ideja; Broj podnesenih projektnih prijedloga.
<b>1.3.2.</b>	<b>Pokretanje zajedničkih inicijativa sa inostranim i domaćim organizacijama i donatorima</b>	Jačanje saradnje sa strateškim partnerima (WWF, IUCN, itd.), kao i drugim organizacijama civilnog društva kroz informisanje, konsultovanje i realizaciju zajedničkih aktivnosti, stvaranje mreža i koalicija.	Broj sprovedenih zajedničkih inicijativa.



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarparks.blogspot.com>

<b>Strateška tema: 2. ZAŠTITA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI</b>			
<b>Okvirni budžet</b>		<b>29000,00 EUR</b>	
<b>Izvori finansiranja</b>		<b>Projekat PA4NP (WWF Adria) Članarina</b>	
<b>Cilj: 2.1. Očuvanje biodiverziteta u zaštićenim područjima</b>			
	<b>AKTIVNOST</b>	<b>OPIS</b>	<b>INDIKATOR</b>
<b>2.1.1.</b>	<b>Monitoring populacije medvjeda u okviru projekta „Posmatranje medvjeda“</b>	Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore - NP Biogradska gora i NP Tara iz Srbije će realizovati zajednički projekat: „Posmatranje medvjeda“ kao osnovu za razvoj turizma orijentisanog na prirodu, uz promovisanje mjera zaštite i unapređenja staništa medvjeda i sprječavanja krivolova.	Utvrđena brojnost populacije medvjeda u NP Biogradska gora i NP Tara.
<b>2.1.2.</b>	<b>Kreiranje predloga turističke ponude „Posmatranje medvjeda“</b>	U cilju kreiranja novog turističkog proizvoda u NP Biogradska gora i NP Tara kreiraće se predlog turističke ponude „Posmatranje medvjeda“ kao osnove za razvoj turizma i poboljšanja ekonomske situacije lokalnog stanovništva ovog područja.	Pripremljen predlog turističke ponude, održane radionice i konsultativni sastanci sa lovačkim udruženjima i turističkim agencijama kao partnerima u projektu.
<b>2.1.3.</b>	<b>Kreiranje baza podataka</b>	Parkovi Dinarida će kreirati baze podataka o aktivnostima koje se sprovode u regionu za očuvanje biodiverziteta i održivi razvoj u zaštićenim područjima. Takođe će se uspostaviti baza podataka o stručnjacima koji se bave ovim pitanjem	Kreirana baza podataka o aktivnostima u regionu; Kreirana baza podataka o stručnjacima iz oblasti očuvanja biodiverziteta i održivog razvoja.



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarparks.blogspot.com>

<b>Strateška tema: 3. UNAPREĐENJE SARADNJE SA LOKALNIM STANOVNIŠTVOM I ODRŽIVI RAZVOJ</b>			
<b>Okvirni budžet</b>		<b>32000,00EUR</b>	
<b>Izvori finansiranja</b>		<b>Projekat PA4NP (WWF Adria) Članarina</b>	
<b>Cilj: 3.1. Indeksacija zaštićenih područja</b>			
	<b>AKTIVNOST</b>	<b>OPIS</b>	<b>INDIKATOR</b>
<b>3.1.1.</b>	<b>Angažovanje stručnjaka za izradu metodologije određivanja indeksa zaštićenim područjima</b>	Parkovi Dinarida će, u saradnji sa WWF Adria, angažovati tim konsultanata za izradu metodologije za određivanje indeksa kojim će se mjeriti nivo interakcije zaštićenih područja i lokalnih zajednica.	Izrađena metodologija za određivanje indeksa.
<b>3.1.2.</b>	<b>Pružanje podrške zaštićenim područjima u unapređenju indeksa interakcije sa zajednicom po utvrđenim kriterijumima</b>	Nakon što indeksacija bude realizovana u svakoj članici Mreže, uslijediće će dodijela sredstava zaštićenim područjima za povećanje indeksa interakcije sa lokalnom zajednicom.	Broj zaštićenih područja koji su povećali indeks interakcije sa lokalnom zajednicom za jedan stepen.
<b>3.2.1.</b>	<b>Kreiranje mehanizama za saradnju sa lokalnom zajednicom</b>	Parkovi Dinarida će u narednom periodu posebnu pažnju posvetiti izgradnji mehanizama za saradnju sa lokalnim zajednicama i promovisanju primjera dobre prakse iz regiona i svijeta o načinima na koje lokalno stanovništvo može osjetiti socio-ekonomske dobrobiti od zaštićenih područja.	Broj novih mehanizama; Broj uspostavljenih tijela za saradnju sa lokalnim stanovništvom
<b>3.2.2.</b>	<b>Uspostavljanje sistema stakeholdera u zaštićenim područjima</b>	Parkovi Dinarida će raditi na podizanju kvaliteta interakcije sa lokalnim stanovništvom kroz uspostavljanje sistema relevantnih stakeholdera u zaštićenim područjima.	Uspostavljen sistem stakeholdera u zaštićenim područjima



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarcparcs.blogspot.com>

3.2.3.	<b>Organizovanje socijalnih i kulturnih događaja u zaštićenim područjima</b>	U okviru realnih mogućnosti Parkovi Dinarida će organizovati socijalne i kulturne događaje u zaštićenim područjima u okviru kojih će promovisati proizvode lokalnog stanovništva i na taj način podržati lokalnu proizvodnju u zaštićenim područjima.	Broj održanih socijalnih i kulturnih događaja.
3.2.4.	<b>Pružanje podrške zaštićenim područjima u postizanju kriterijuma EU poglavlja za održivi turizam (ECTS)</b>	Mreža će pružati kontinuiranu stručnu podršku zaštićenim područjima u postizanju kriterijuma EU poglavlja za održivi turizam (ECST).	Broj zaštićenih područja koji su dostigli kriterijume ECST.



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarcparcs.blogspot.com>

<b>Strateška tema: 4. KOMUNIKACIJA I PR</b>			
<b>Okvirni budžet</b>		<b>90000,00EUR</b>	
<b>Izvori finansiranja</b>		<b>Projekat PA4NP (WWF Adria) Članarina</b>	
<i>Cilj: 4.1. Unapređenje interne komunikacije</i>			
	<b>AKTIVNOST</b>	<b>OPIS</b>	<b>INDIKATOR</b>
<b>4.1.1.</b>	<b>Kreiranje i implementacija internog komunikacionog plana</b>	Parkovi Dinarida će u saradnji sa WWF Adria razviti interni plan za komunikacije.	Usvojen interni komunikacioni plan.
<i>Cilj: 4.2. Unapređenje eksterne komunikacije</i>			
<b>4.2.1.</b>	<b>Kreiranje i implementacija komunikacione Strategije</b>	Parkovi Dinarida će u saradnji sa WWF Adria razviti i implementirati komunikacionu Strategiju.	Usvojena komunikaciona Strategija; Broj objavljenih medijskih sadržaja.
<b>4.2.2.</b>	<b>Rekonstrukcija postojećih medijskih alata</b>	U okviru planiranih aktivnosti uradiće se rekonstrukcija postojećeg web site-a i bloga Parkova Dinarida.	Funkcionalan web site i blog Parkova Dinarida.
<b>4.2.3.</b>	<b>Ažuriranje web site-a Parkova Dinarida</b>	U narednom periodu radiće se kontinuirano na dijeljenju svih relevantnih sadržaja Mreže na postojećem web site-u.	Objavljene sve relevantne vijesti Parkova Dinarida na web site-u.
<b>4.2.4.</b>	<b>Ažuriranje bloga Parkova Dinarida</b>	U narednom periodu radiće se kontinuirano na dijeljenju svih relevantnih sadržaja Mreže na postojećem blogu.	Postavljene sve relevantne vijesti Parkova Dinarida na blogu.
<b>4.2.5.</b>	<b>Ažuriranje facebook stranice Parkova Dinarida</b>	U narednom periodu radiće se kontinuirano na dijeljenju svih relevantnih sadržaja Mreže na postojećoj facebook stranici.	Postavljene sve relevantne vijesti Parkova Dinarida na facebook stranici.



**Parks of the Dinarides**  
 – network of protected  
 areas of the Dinarides  
 Bul. Radoja Dakića,  
 Lamela C - ulaz 1,  
 81 000 Podgorica  
 Montenegro

Tel: +382 20 60 10 15  
 Mob: [+382 69 491 898](tel:+38269491898)  
 Email: [info@parksdinarides.org](mailto:info@parksdinarides.org)  
<http://www.parksdinarides.org>  
<http://dinaricarcparcs.blogspot.com>

<b>4.2.6.</b>	<b>Kreiranje brošure o Parkovima Dinarida</b>	Kreirće se brošura o Mreži Parkova Dinarida sa osnovnim informacijama o ciljevima i aktivnostima.	Kreirana, štampana i distribuirana brošura.
<b>4.2.7.</b>	<b>Učestvovanje na relevantnim skupovima</b>	Predstavnici Parkova Dinarida će učestvovati na relevantnim skupovima u cilju promovisanja Mreže i uspostavljanju partnerstava.	Broj skupova na kojima su prisustvovali predstavnici Mreže.
<b>Cilj: 4.3. Strukturiranje, praćenje i evaluiranje dijaloga s ključnim dionicima za integriranje prirodnih vrijednosti u strateške razvojne planove (nacionalni i regionalni nivo)</b>			
<b>4.3.1.</b>	<b>Identifikovanje ključnih dionika i sektora koji utiču na zaštićena područja</b>	WWF Adria, u suradnji sa u Parkovima Dinaridima i konsultantima, izradiće analizu ključnih stakeholdera i njihovog uticaja na zaštićena područja i dr.pr.vrijednosti, te prilike za ugradnju prirodnih vrijednosti u politike, propise, načine upravljanja resursima u drugim sektorima	Izveštaj
<b>4.3.2</b>	<b>Identifikovanje partnera za izradu i sprovođenje planova zagovaranja za uključivanje zaštićenih područja i drugih prirodnih vrijednosti u procese odlučivanja</b>	Nakon analize ključnih dionika i prilika za uključivanje zaštićenih područja, WWF Adria, u suradnji sa Parkovima Dinaridima i konsultantima, će identificirati partnere za zagovaranje	Broj partnera/OCD platformi za sprovođenje planova zagovaranja Planovi zagovaranja na nacionalnom nivou (2016-2017)
<b>4.3.3</b>	<b>Praćenje, povećanje interakcija i dijaloga s ključnim dionicima (uspostava, praćenje i evaluacija)</b>	WWF Adria, Pakovi Dinaridi i identifikovani partneri mjere sa 2 policy instrumenta interakciju zaštićenih područja, OCD i donosioca odluka	Alat za mjerenje nivoa angažovanja, nivoa posvećenosti i akcije
<b>Cilj:4.4 Promocija vrijednosti i dobrobiti zaštićenih područja, prikupljanje informacija, informisanje članova mreže o promjenama propisa i strateških dokumenata relevantnih za upravljanje zaštićenim područjima</b>			
<b>4.4.1.</b>	<b>Promocija preporuka nacionalnih izvještaja o</b>	WWF Adria će pripremiti i otisnuti Nacionalne Izvještaje (PA-BAT), a	Nacionalni izvještaji (PA-BAT) Događaji – promocije

	<b>vrijednostima i dobrobitima zaštićenih područja</b>	članovi mreže i sami Parkovi Dinaridi će pomoći u promociji i integraciji preporuka vezanih za zaštićena područja	Implementacija preporuka (u parkovima)
<b>4.4.2</b>	<b>Informisanje članova o relevantnim strateškim i zakonskim promjenama (kad se steknu uslovi u smislu kapaciteta), te izgradnja kapaciteta za identifikovanje potreba parkova (informacije i argumenti na raspolaganju za zaštićena područja)</b>	WWF Adria radi na stvaranju baze (knowledge base) s argumentima za zaštićena područja, a uz pomoć Parkova Dinarida, da se identifikuju potrebe parkova i pripremaju argumenti (uslijed prijetnji ili prilika za zaštićena područja)	Informacije za članove mreže u newsletteru, blogu Osoba u asocijaciji s kapacitetom za praćenje zakonodavnih okvira i strateških planova
<b>4.4.3.</b>	<b>Interaktivna baza: prikupljanje i dijeljenje informacija članovima mreže o socijalno-ekonomskim dobrobitima koje zaštićena područja pružaju (ključne informacije, sažeci, studije)</b>	Parkovi Dinaridi informišu članove mreže o postojanju interaktivne baze i podstiču članove da koriste informacije iz baze te dopunjavaju bazu sa podacima, studijama i dr. o socio-ekonomskim dobrobitima u njihovim zaštićenim područjima, WWF Adria postavlja i održava bazu te priprema potrebne argumente za članove mreže	Uspostavljena baza Broj korisnika
<b>4.4.4.</b>	<b>Organizovanje događaja u svrhu promocije vrijednosti i dobiti od zaštićenih područja u cilju angažovanja ključnih dionika</b>	Obilježavanje 22. maj 2016. – Međunarodnog dana bioraznolikosti u svih 8 zemalja, uz učešće članova mreže Parkovi Dinaridi	Događaji (nacionalni nivo sa ciljanim sektorima, u parkovima s lokalnim zajednicama i vlastima)